

A black and white, high-contrast portrait of Jacques Derrida. He is shown from the chest up, wearing a dark suit jacket over a light-colored, possibly white, shirt. His hair is white and styled upwards. He has a serious, contemplative expression, looking slightly to the right of the camera. The lighting is dramatic, with deep shadows on the left side of his face and forehead, and highlights on the right side, particularly on his hair and the bridge of his nose. The background is dark and indistinct.

JACQUES DERRIDA

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΝΑ ΖΕΙΣ ΕΝ ΤΕΛΕΙ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ JEAN BIRNBAUM

ΑΓΡΑ

JACQUES DERRIDA

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΝΑ ΖΕΙΣ ΕΝ ΤΕΛΕΙ

[ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ JEAN BIRNBAUM]

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΠΙΤΣΩΡΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

Έργα τοῦ J. Derrida στίς Ἑκδόσεις Ἄγρα :

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια Χ.Γ. Λάζος, 1990

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΕΞΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Μετάφραση Χ.Γ. Λάζος, 1992

ADIEU

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ EMMANUEL LÉVINAS

Μετάφραση, σημειώσεις Βαγγέλης Μπιτσώρης, 1996

Τίτλος πρωτοτύπου : « APPRENDRE A VIVRE ENFIN » -
ENTRETIEN AVEC JEAN BIRNBAUM

ISBN 960-325-654-4

© 2005, ÉDITIONS GALILÉE, LE MONDE

γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἔκδοση

© 2006, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ Α.Ε.

Φωκίωνῶ 7 - Στάδιο, 116 35 Ἀθήνα

Τηλ. 210.7011.461 - FAX 210.7018.649

http://www.agra.gr, e-mail : info@agra.gr

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

JEAN BIRNBAUM

Πενθοφορία

Ὁ Ντερριντὰ σὰν παιδὶ

9

JACQUES DERRIDA

Μαθαίνοντας νὰ ζεῖς ἐν τέλει

[Συνέντευξη μὲ τὸν Ζάν Μπιρνμπάουμ]

23

« Μαθαίνεις νὰ ζεῖς, αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ σημαίνει ὅτι μαθαίνεις νὰ πεθάνεις, νὰ λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν, γιὰ νὰ τὴν ἀποδεχθεῖς, τὴν ἀπόλυτη θνητότητα [...]. Ἀπὸ τὸν Πλάτωνα καὶ ἔφεξης πρόκειται γιὰ τὸ παλαιὸ φιλοσοφικὸ κέλευσμα: φιλοσοφεῖς σημαίνει μαθαίνεις νὰ πεθάνεις. Πιστεύω σὲ τούτη τὴν ἀλήθεια χωρὶς νὰ παραδίδομαι σ' αὐτήν. Ὅλο καὶ λιγότερο. Δὲν ἔχω μάθει νὰ τὸν ἀποδέχομαι, τὸν θάνατο. Εἴμαστε ὅλοι ἐπιζῶντες μὲ ἀναστολή ».

ZAK NTEPPINTA

ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2004, λίγο περισσότερο ἀπὸ ἓνα μῆνα πρὶν ἀπὸ τὸν θάνατό του (8.10.2004), δημοσιεύτηκε ἡ ἀνὰ χεῖρας τελευταία συνέντευξη τοῦ Ζὰκ Ντερριντά, ἐν μέσῳ μιᾶς θανατηφόρας ἀσθένειας. Ἐδῶ ὁ Γάλλος φιλόσοφος πραγματεύεται, μεταξύ ἄλλων, τὴ μὴ ἀντιθετικὴ ἢ μὴ διαζευκτικὴ σχέση ζωῆς καὶ θανάτου, ὀρίζοντας τὴν ἐπιβίωση ὡς τὸ δομικὸ στοιχεῖο τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν γιὰ τὸν Μπλανσὸ εἴμαστε ἤδη νεκροί, γιὰ τὸν Ντερριντά εἴμαστε *κατὰ βάθος ἐπιζῶντες*. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ντερριντιανὴ ἀποδόμηση εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ θανάτου καὶ τῆς θανάτωσης, ἀλλὰ ἀντίθετα ὅτι προτάσσει τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ, προκρίνοντας τὴ ζωὴ ἀπὸ τὸν θάνατο, καταφάσκοντας τὴν ἐπιβίωση ὡς τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ἐντονότερη ζωὴ. Ὡστόσο ἡ κατάφαση τῆς ζωῆς ὡς ἐπιζῶνς ἀφορᾷ γενικότερα τὴν ἠθικὴ, τὸ δίκαιο καὶ τὴν πολιτικὴ. Συναφεῖς πρὸς αὐτὸ εἶναι οἱ ἀναφορὲς στὴν κριτικὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς μονογαμίας, στὴν ὑποστήριξη τοῦ γάμου μεταξύ ὁμοφυλοφίλων, στὴν σταδιακὴ ἀποδόμηση τῆς κρατικο-εθνικῆς κυριαρχίας, στὴν ἀνάγκη ἀλλαγῆς τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ΟΗΕ καὶ τῆς ἀπομάκρυνσός του ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη, στὴ θετικὴ ἀποτίμηση μιᾶς ἐλευσόμενης Εὐρώπης ποὺ θὰ εἶναι δύναμη προάσπισης τῆς εἰρήνης καὶ ἐπιβολῆς ἑνὸς νέου διεθνοῦς δικαίου ἀπέναντι στὴν κυριαρχικὴ, ἡγεμονικὴ πολιτικὴ τῶν ΗΠΑ καὶ τοῦ ἀραβο-ισλαμικοῦ θεοκρατισμοῦ. Ἰδιαίτερα διαφωτιστικὲς εἶναι ἐπίσης οἱ ἀναφορὲς τοῦ Ντερριντά στὴ γραφὴ, στὴν προνομιακὴ σχέση του μὲ τὴ γαλλικὴ γλῶσσα, στὴν ἀποτίμηση τῆς γενιᾶς του, στὴ σύνθετη κατάφαση τῆς ἰουδαϊκότητάς του.